

“Dzīvot Līgatnē - saglabāt autentisko vai mainīties?” - aktuāls un reizē filozofisks jautājums gan līgatniešiem, gan tiem, kuri te dzīvo nesen. Katram savs stāsts, at-

tiesme, mērķi, bet visus vienu Līgatne, gan tāda, kāda reiz bija, gan tā, kāda būs. Papīrfabrikas festivālā notika diskusija par Līgatni, kas līdz ar cilvēkiem, viņu vajadzībām, iecerēm mainās. **Ance**

Irmeja pārcēlusies no Rīgas un atīsta lauku tūrismu, **Aivars Āboliņš** 50 gadus strādājis “Līgatnes papīrfabrikā” par elektroinženieri, iesaistījies jaunās papīrfabrikas veidošanā, **Edgars Ricevs** ir Līgatnes

papīrfabrikas īpašnieks, **Līga Medne**, Līgatnes apvienības pārvaldes vadītāja, – ko viņi domā par Līgatni, kā to sajūt, kā te jūtas. Diskusiju rosināja Cēsu novada pašvaldības darbiniece **Lāsma Ozola**.

PAR LĪGATNI. Veco un jauno, saglabājamo un maināmo

- Ko nozīmē dzīvot Līgatnē?

A.Āboliņš: - Līgatnietis esmu kopš 1975.gada, kad te ieradās pēc augstskolas. Bija septembris, rudens apgleznojās Līgatni, šķita, ka esmu nonācis paradīzē. Tāds bija iespaids. Jau pirmajā mēnesī te iepatīkās. Bija sapņu darbs, kas man patīk aizvien, te ir ģimene. Līgatnē ir viss, ko sirds vēlas. Tiem, kuri strādāja papīrfabrikā un piedzīvoja pārmaiņu laiku, ir zināma nostalgija, kā bija kādreiz un ir tagad, bet es papīrfabniku redzu arī nākotnē. Gribam, piemēram, izveidot labāko papīrmašīnu. Nevar stāvēt uz vietas, jāmainās, jāattīstās, jaunas domas un idejas ir vajadzīgas.

L.Medne: - Līgatnē strādāju no pagājušā gada, te nedzīvoju. Mans darbs, lai iedzīvotāji ikdienā justos labi. Kā vieta Līgatne ir brīnums Latvijā – koka apbūve, papīrfabrika, par kuru no četriem gidiem esmu dzirdējis dažādus stāstus, alas, ainava. Priecē, ka Līgatne ir viena no vietām Cēsu novadā, kur iedzīvotāju skaits palielinās. Tas nozīmē, ka tā pievelk, saista, ka cilvēki grib te dzīvot. Man ir iespēja te strādāt.

A.Irmeja: - Kovids deva iespēju Līgatnē nodzīvot vienu vasaru, un vairs negribējās atgriezties Rīgā. Te mežs, Gauja, jauki cilvēki, miers. Līgatnē dzīvoju otro gadu.

E.Ricevs: - Līgatne man ir vieta, kur darbojos. Te prātoju, te mana došanās vieta, neesmu tikai nēmējs. Piepildot ārpusi, piepildu sevi, vienalga – ar garšām, smaržām, satiktiem cilvēkiem. Tā ir vietas burvība. Par līgatnietu kļuvi pirms septiņiem gadiem, kad pie Roču meža iegādājāmie īpašumu, sākām to atjaunot, iekārtot. Tagad top papīrfabrika. Te paiet daudz laika. Kad iebraucu fabrikas teritorijā, ir interesantas sajūtas. Agrāk vērtības meklēju ārpusē, sapratu, ja kaut kā te nav, vari darīt pats. Iepazīnos ar līgatniešiem, un kopā darām.

- Daži cilvēki meklē skaistu vietu, kur dzīvot, citi to izveido. Cik svarīgi jums dot vietai?

A.Āboliņš: - Katrs cenšas izveidot savas dzīves līdzu – savas mājas, dārzu, tāpat savu dzīvi, darbu, hobijus. Nevar stāvēt uz vietas, ir jāmainās, jāattīstās, jaunas domas, idejas jāattīsta. Autentiskais ir autentiskais, to vari savās atmiņās glabāt, bet kas jāmaina, jāmaina.

E.Ricevs: - Galvenais, ko dodu un gribu dot Līgatnei, ir mans laiks, enerģija, mana dzīve. To dodu, neprasant neko atpakaļ. Nezinu, vai izdosies akvareļpapīra ražošana, varbūt tā izkūpēs skurstenī. Taču varbūt izdosies, un ir sajūta, ka tā būs. Man ir in-

teresanti, un tas, kas dodu, sniedz piepildījumu. Tā nav nauda, tie nav arī pateicības vārdi, bet gandarījums. Aizbraucu mājās un jutos labi. Aivars, kopš strādājam kopā, papīrfabrikā ir izdarījis ļoti daudz, atjaunojis no tā, kas bija pieejams cehā, atjaunojis visu automātiku. Sistēma strādā, un tas ir īsts *zero waste* projekts, esam iztērējuši dažus simtus eiro, jo noderejis vecais.

L.Medne: - Sākot strādāt, man bija pārsteigums – Augšlīgatne un Līgatne. Tās ir divas kopienas, kuras šķir seši kilometri, bet katrai ir savs stāsts, pašapziņa, kas tiek uzturēta. Ja Edgars būtu nolēmis šajā vietā ražot ko citu, pieļauju, ka līgatnieši viņu tā nepieņemtu kā šodien. Viņu uzskata par savējo, jo viņš uztur stāstu par papīrfabniku, kopienas vienojošo. Ir savējais.

A.Irmeja: - Pirmā atbilde uz jautājumu, ko es dodu Līgatnei, ir - neko, bet patiesībā ar savu piemēru uzdrošinu citus dzīvot, kā vēlies, nomainīt droši iemīto taciņu. Skolā māca, un bērnu vecāku priekšstatos visa dzīve ir skaidra – mācies skolā, studē augstskolā, sāc strādāt, paņem kredītu, iegādājies dzīvokli, audzini bērnus, pamazām kļūsti aizvien bagātāks, ceļo un esi piepildīts un laimīgs. Vai tā tiešām ir? Mūsu ģimene pierāda, ka var atbrīvoties no tā, kas bija Rīgā. Te mums gan kaut kas izdodas, gan neizdodas, esam sarežģījuši savu dzīvi, bet dzīvojam daudz priecīgāk.

- Kā jaunienācēji integrējas Līgatnē?

E.Ricevs: - Ar Ēriku Dreibantu, kura “Pavāru māja” atrodas blakus, nojaucām žogu, tā ir laba metafora, bet tas bija īsts žogs, ne metafora. Mums nav svarīgi, kur ir robeža. Satieku Ēriku: “Kā jūties?” Es arī labi. Nemēram, ne-

skaitām, tas ir kas cits, kā var dzīvot. Tas nav viegli. Kaut kam dzīvē ir jānotiek, lai sāktu kaut ko mainīt. Te veidojas papīrfabrikas kopiena, kurā ir bijušie darbinieki un jaunie, bet tā veidojas ap kopīgu mērķi, vērtībām. Ir mērķis, atrodam vietu, kur to sasniegt, un tad piepūlējās pārējie, tā veidojas kopiena. Katrs darot savu, veido kopīgu. Ērikam apkārt ir cilvēki, savējie, tāpat papīrfabrikas ļaudis viņam ir savējie. Mūs ar Ēriku vieno mērķis - veidot skaistu, harmonisku vidi, publiski atvērtu, bez žogiem.

L.Medne: - Nokļūšana Līgatnē bija izešana no manas komforta zonas. Līgatne līdz pērnajam oktobrim bija sveša, viss te jauns – cilvēki, vietas. Tas joprojām ir izaicinājums, līdz komforta zonai, kad jūtīšos ļoti labi un gandarīti par padarīto, tāls ceļš ejams. Pamazām. Pirmajā mēnesī bija jautājums, ko te daru, bet tad - kāds pasmaida, jau pasaka priecīgu: “Labdien!” Lēnām mani pieņem.

- Kas Līgatnē ir izešana no komforta zonas?

E.Ricevs: - Pilsētā šķiet, ka komfortu var nopirkt. Kad dzīve plīst un nonāc situācijā, ka ir grūti, nekāds komforts nepalīdz. Mana recepte - ļauties, un Līgatne ir vieta, kur varu ļauties un tikt pāri diskomfortam.

A.Irmeja: - Mums Līgatne patika un nelikās, ka rīkojamies drosmīgi. Citiem droši vien tā likās. Kad nomaini dzīvesvietu, izešana no komforta zonas ir nepārtraukti. Ja tā nav, kļūst garlaicīgi. Visiem gribas dzīvot laimīgi, priecīgi, no rīta piecelties un priecīgam iet uz darbu. Ja tā nav, kaut kas jāmaina.

A.Āboliņš: - Fabrika mana kopiena. Bija laiks, kad starp savējiem nejutos labi. Dzīvē uzkrāj

pieredzi, un pats jūties aizvien ērtāk vidē, kur dzīvo.

E.Ricevs: - Strādājām pie papīrfabrikas tēla, iztēlojamies. Izkristalizējās *tabula rasa*, kas no latīņu valodas – no baltas lapas. Sāc dienu kā balta lapa, ļaujies. Komforta sajūta ir, kad zini, kas būs, esi mierīgs, jo zināmais, kas var būt grūts, ir saprotams. Ar kovidu sākās laiks, kad ārējā vidē neko nevari paredzēt, priekšstatu, uzskati juka, nebija, pie kā pieķerties. Tas bija smagi, bet vari izzināt sevi, ne egoistiski, bet pētīt sevi. Tas rada mieru. Pasaulē labākā prakse ir ieiet tumsā, kļusumā un sadzirdēt sevi. Nav viegli ļauties. Sākam ražot papīru, bet vēl nav pircēja, ir tikai tikšanās, sarunas. Kur papīru likšu, nezinu. Impulsīvi kaut ko radām, esam komfortā, apspriežam, ticam un darām. Tad ir rezultāts – kas vai nu ir, vai nav tas, ko gribam. Nav viegli. Cilvēki jau pamana tikai mūsu ārpusi, bet, ko jūti, zina daži. Kopiena ir tad, kad blakus ir cilvēki, kuri jūt tevi, nevajag vārdus, ir gatavi kopā darīt.

- Dzīve tūrā vidē, ko tas nozīmē? Kā saglabāt vērtības, kas ir Līgatnē?

L.Medne: - Mūsu pienākums ir saglabāt un uzturēt tās vērtības, kas ir Līgatnē, bet vispirms pašiem jāapzinās, ka tās ir vērtības, kas jāsauglabā, nevis mākslīgi kaut kas jāizmaina. Vecais jāatjauno, to saudzējot. Ir apstiprinātas vadlīnijas Līgatnes papīrfabrikas vēsturisko koka dzīvojamu ēku saglabāšanai, atjaunošanai un pārbūvei. Par tām pašvaldība stāsta, skaidro, dod padomu.

A.Irmeja: - Iegādājāmie māju, kas pilna ar mums nevajadzīgo. Kur to likt? Un saproti, cik miskaste ir dārga. Dzīvojot dzīvoklī, neiedomājāmie par vienkāršām lietām – ūdens, kanalizā-

cija ir. Kur likt krāsas kārbas saturu vai vecu zupu, nevari kā pilsētā izliet kanalizācijā. Kur likt vecas gaļas gabalu? Kompostā tas pievilinās meža dzīvniekus. Kad sāc dzīvot dabā, saproti, ka viss, arī tev nevajadzīgais, ir tepat. Privātmājām ļoti vajag šķiroto atkritumu konteinerus. Vasarā ir komposts, bet ziemā vajag konteinerus.

L.Medne: - Mums ir stāsts par mežacūku, kas Augšlīgatnē dzīvoja zem daudzdzīvokļu mājas balkona, jo cilvēki to baroja.

E.Ricevs: - Ideja par bioreģionu pamazām īstenojas. Papīrfabrikā ir tik daudz metāla, detaļu, agregātu, mehānismu, ko var izmantot, radot ko jaunu. Ar domubiedriem sarīkojam talku un no Līgatnes upes izcēlām piecas tonnas atkritumu. Tas ir reālais, ko darām. Jaunā papīrmašīna recirkulē ūdeni, tehnoloģiskais process gandrīz nerada izmešus.

A.Āboliņš: - Kad šķiroja no upītes izvilkto, redzēju 50 gados sakrāto, varēju pateikt, kuros gados kas upītē nonācis. Esmu mājas tīrīšanu piedzīvojis, zinu, cik tas viss maksātu, nododot atkritumu savācējam.

- Līgatne - laimīgā zeme. Vai tā ir?

A.Irmeja: - Laime nav kas maģisks, abstrakts, tā ir iekšējā sajūta. Viss sākas ar sevi – ieroskos sevi, saprotu, kas labi, kas ne, ko vajag pamainīt. Tad tas, kas ir šobrīd, ir laime, ne tas, kas būs kādreiz.

L.Medne: - Tā ir te un tagad, atmetot ikdienas problēmas. Tas, kas esmu šeit un te jutos labi, esmu laimīgā zemē.

A.Āboliņš: - Ja tevi saprot otrs cilvēks ģimenē, esi drosmīgāks, vari izdarīt vairāk, jūties laimīgs. Tad arī ir pārliecība, ka dzīvo laimīgā zemē.

E.Ricevs: - Kādreiz ticēju, ka kaut kur ir laimīgā zeme, bet tā ir tikai manī pašā. Esmu ļoti pateicīgs tiem, kuri ir līdzās, līgatniešiem un domubiedriem. Tiem, kuri mani iedrošina. Stāsts par pateicību dod laimes sajūtu. □

Lappusi sagatavoja
SARMĪTE FELDMANE

Projektu finansē
Mediju atbalsta fonds
no Latvijas valsts
budžeta līdzekļiem

MAF
Mediju atbalsta fonds

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no
Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.
Par saturu atbild projekta īstenotājs
izdevniecība SIA "Cēsu Druva".